

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. VIII. Dissertationis III. Articuli I. Examinantur jura moderno tempore à Patronis, & Advocatis prætensa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

§. VIII. Dissertationis III. Articuli I.

*Examīnantur jura moderno tempore à Patronis, &
Advocatis prætenſa.*

468. **O**lim Eccleſiæ conſenſu fuit Laicis Advocatis conceſſa adminiſtratio bonorum Eccleſiæ cum juriſdictione civili, ac criminali ob defectum, ac impotentiam Miniſtrorum, poſt auctam potentiam, ac copiam perſonarum Eccleſiaſticarum tota Dominatio, ac Adminiſtratio eſt laicis. Adempta reſpectu rerum Eccleſiaſticarum *Can. ſi quis 16. q. 7.* ac ſub anathemate omnem juriſdictionis uſurpationem circa redditus, obventiones, &c. Tam Clericis, quam laicis parronis etiam Imperiali aut Regali dignitate refulgentibus interdicit. *c. 4. h. t.* quam pœnam extendit ad reſiſtentes Adminiſtratori Beneficiato. Idem decernit Tridentinum *Seſſ. 24. c. 3. de reform.* ne ſe immiſceant, niſi quantum iis competit ex institutione, & fundatione, ſed Epilcopi ipſi hæc faciant: & *Seſſ. 25. c. 9. de reform.* circa med. nullatenus inquit, nullavâ cauſa vel occasione ſe ingerant. (in perceptionem proventuum) ſed illos liberos Reſtori, ſeu Beneficiato non obſtante etiam quacunque conſuetudine distribuendos dimittant. Plura de hac re infra num. 471. *Concluſione ſecunda.*

Obſervat Raiſſenſtuell *h. t. n. 127.* clauſulam dictam Tridentini non obſtante, &c. derogare conſuetudini introductæ ante Tridentinum, ſecus conſuetudini legitime introductæ poſt Tridentinum. Hinc licet de jure communi adminiſtratio Gazophylacij, & aliorum bonorum nullatenus ad Patronum ſpectet Laym. *lib. 4. tract. 1. c. 13. n. 11.* attamen eadem adminiſtratio præſertim cumulativa cum Reſtore vi conſuetudinis poteſt Tridentinum ad Patronum ſpectare valet.

Ex allegatis juribus liquet falſas definitionis Beckmanni verb. *advocatiæ* definiētis Advocationem in genere per juriſdictionem civilem in Eccleſiæ bona, ut præmiſi n. 464. quia vi Advocatiæ nulla Advocato, ſive Eccleſiaſtico, ſive laico in Eccleſiam competit juriſdictione etiam civilis ſecundum allegata jura.

469. Hæc Doctrina eſt conformis praxi Summi Imperij Tribunalis Camere Spirenſis, quod omnes Imperij ſtatus pro cynofura reſpiciunt. Ex hujus Tribunalis proceſſu judiciario Andreas Gaill J. C. poſtea Cæſareæ Majestatis Conſiliarius ſcripſit tomum practicarum obſervationum Rudolpho II. dictum Anno 1578. in quo *lib. 2. obſervat 54.*

M m m

de

de jure Patronorum, & clientelarum, ita scribit *n. 1.* jus patronatus seu protectionis, vel Advocatiæ nullam patrono, seu Advocato in clientes suos tribuit jurisdictionem, & ideo clientes non efficiuntur subditi: sed clientes, subdit *n. 3.* sub jurisdictione Ordinaria sui Magistratus manet per textum *in cap. recipimus de privileg. & n. 6.* jus protectionis nullam tribuit subjectionem, etsi in ea re quandoque perniciosè peccetur, & jus Advocatiæ plùs æquo extendatur. Ita ille.

Consentit Tobias Baurmeister *de juridict. Lib. 2. c. 9 à n. 24.* quia, inquit, hodie ipsi Rectores Ecclesiarum etiam in temporalibus investiantur, secùs olim, & ideo olim non autem hodie habebant Advocati Administrationem & Jurisdictionem. Hinc exempla veterum Advocatorum nihil juvant modernos Advocatos, quibus sublata est jurisdic-tio. Quam etiam Bald. *in L. 1. c. de excusat. iisdem* abnuat dicens *submissio in protectionem non tribuit jurisdictionem.* Confirmatur ex Martino Magero de Schönberg. *C. 10. de jure Advocatiæ n. 385.* jus Advocatiæ, & Confœderationis æquiparantur ex communi sensu, sed jus Confœderationis nullam jurisdictionem in fœderis socios tribuit. Deinde separatorum nulla est communitas, Bald. *in L. ampliorem n. 2. c. de appellat* sed jus jurisdictionis, & jus defensionis, seu Advocatiæ sunt diversa, atque adeo separabilia.

Nulla igitur etiam civilis Jurisdic-tio competit Advocatis vi juris Advocatiæ in clientes, & in his subiectis contra Modernos plures Legistas, inter quos Beckmann allegatus *n. 464.* quibus non favet

Bald. apud cit. Mager. *n. 453.* asserens nomine *protectionis* comprehendi plenam jurisdictionem, nam loquitur non indefinite de Advocatiæ, cui non competere jurisdictionem ipse loco proxime cit. negat sed de *speciali associata incolatui*, cui concessimus jurisdictionem *n. 464.* Hujusmodi enim Advocatis attribuitur jurisdic-tio non jure Advocatiæ, sed jure territoriali, seu quia simul habent jurisdictionem in Territorio.

470. Dices: Nicolaus Beckmann Jurisconsultus, ac Primarius pluribus in Academijs Professor famosus olim Aca-tholicus, postea veritatem fidei Romanæ amplectens *in suo statuario verbo Vogteja fol. 546. ibi* Darum nimbt/it. Advocatis sequentia jura juxta consuetudinem Provinciæ attribuit: Primò ad certas Robotas. Secundò ad steutas Land-Steur/ nisi territorialis Dominus ab antiquo sibi reservaverit. Tertio in al quibus locis jus nundinarum, id est Kirchtag Schutz. Quarto jus ob-signandi & inventandi bona Parochorum mortuorum, testæ facta conservandi, ac ex relictis bonis, si egent, reparandi. Quintò quotannis semel, aut bis exigendi Rationis in domo Parochiali ab Administratoribus (vulgò Kirch-Propsten / und Zech-Leuthen) ad quem actum communiter etiam invitatur patronus. Item sequentes addit *verbo cit. fol. 547. ex Laym. lib. 4. tract. 2. c. 13.* (quem etiam *verbo Advocatiæ Fol. 11.* citavit) Primus est instollatio, seu traditio temporalium, si-ve introductio in bonorum possessionem vulgò vocabulo barbaro investitura in temporalibus. Secundus traditio Urbani-j. Tertius Hereingebung der Re-
vers;

vets. Quartus confectio inventarij, Quintus expeditio (Abhandlung der Verlassenschaft) hæreditatis à defuncto Parocho relicta. Sextus inspectio fabricæ. Septimus exactio Rationum. Sed actus enumerati sunt actus Advocatiæ tutelaræ, ergo Advocati Tutelares habent jurisdictionem civilem in clientes Vide codicem Austriacum parte 1. Lit. J. Fol. 583. §. 14. & 15. ubi Patrono datur jus exigendi Rationes, expediendi hæreditatem, & installandi in temporalibus.

471. Resp. In Germania passim hæc in usu esse quotidie experimur. Verùm quæstio est an jure, & quo? an jure præcisè Advocatiæ, aut jure consuetudinario, aut præscriptionis, aut conventionis in limine fundationis, aut ex privilegio sedis Apostolicæ?

Jus exigendi Robottas, Steuras à subditis Tertiorij non nego competere Advocatiæ conjunctæ cum incolata, uti nec jus nundinarum, sed actus reliquos relatæ ad Ecclesias, horumque Rectores. De his.

Dico primò falsò imputari Laymano quod actus numero 470. recensitos attribuat Advocatis, sed oppositum, dum n. 11. cum Abb & Gaill. nullam administrationem, vel jurisdictionem, vel curam Gazophylacij in illis agnoscit.

Dico secundò Advocatis vi præcisè Advocatiæ nullum actum ex præfatis competere, uti colligitur ex ejus Origine relatæ n. 464. ex ipso Beckmanno. Secundò ex juribus productis num. 469. quæ à jure Advocatiæ quæ tali excludunt omnem administrationem, & jurisdictionem in temporalia Ecclesiarum, horumque Rectorum, sed actus præfati, quos Beckmann

attribuit Advocatis Tutelaribus sunt actus administrationis, vel jurisdictionis, uti est manifestum. Antiquitus fuisse penes illos ejusmodi jura, non nego, eadem jura nunc perseverare non agnosco. Adjatur laudatus Martinus Margerus C. 2. à. n. 232. usque ad n. 240. Advocatorum munus antiquitus erat Clientum suorum nomine non modo criminalem jurisdictionem, ac judicium exercere, sed etiam civilem, seu habere curam, ac administrationem reddituum Ecclesiasticorum ne dilapidarentur, postquam tamen Episcopatum ac Monasteriorum opes magis creverunt, ac Episcopi, alique Prasules potentiores facti à Ludovico Pio Caroli Magni filio in Principes Imperii cooptati sunt, & de universa Jurisdictione instar Principum secularium investiti fuerunt, mansit quidem in usu vetus nomen Patronorum ac Advocatiæ, omnis tamen opum administratio abiit in consuetudinem cum devolutione ad prasules immunitatem ac libertatem amotis hujusmodi Administratoribus recipientes sub Paschale II. Cujus causa aureum nummum ad Lateranense Palatium quotannis mittere jussi fuerant teste Avent. Annual. Bojor lib. 6. Unde hodiernis moribus regulariter nulli Advocato, seu Protectori prætextu Advocatiæ ulla administratio, aut alia potestas in Ecclesiis ipsorum defensionis subjectis competit, sed nudum nomen defensionis retinet, nisi ex speciali conventionione, fundatione, investitura, inveterata consuetudine, vel legitima præscriptione quid amplius permissum sit. Ita ille.

M i m m 2

472. Dico

472. Dico tertio Advocatis etiam vi legitimæ consuetudinis, aut præscriptionis, nisi esset immemorialis non competere jura præterita adducta n. 470. Krimer h. t. n. m. 3142. junct. n. 3127. quia ut consuetudo det jus, requiritur tacitus, seu legalis consensus Principis, cujus constitutioni opponitur, & ad præscriptionem veram est necessaria pacifica possessio, sed dispositio laicorum de bonis Ecclesiarum opponitur constitutione Papæ, qui non consentit, sed reclamationem sub pœna Excommunicationis per n. 468. uti & alij Ecclesiastici saltem tacite ob metum erga potentes non audentes aperte, sufficere autem tacitam reclamationem tradit Farinæus. Decis 146. ibi: *tacita enim omnem interruptit præscriptionem murmuratione: quia timens non affirmat, quando sine periculo reclamare non potest.* Et ideo talis possessio non est juridica, seu legitima sed potius violentia insufficientis ad præscribendum, ita Andr. de Isernia de Feudis. Pacianus de probat. Magerus C. 10. n. 189. §. 2. extenditur.

Consonat Ægidius Rambeck *Panopliæ libert. Ecclesiast. D. 2. c. 7. Corollar. 1.* cujus verba, cum codex sit rarus, hic adscribo, *se immiscentes, inquit, investituris quoad temporalium traditionem Principes, agunt contra immunitatem Ecclesiasticam, nisi probetur hujusmodi temporalia, quorum investituram præterunt, transivisse ad Ecclesias jure Feudali ab ipsis Principibus aut aliis Dominis donata eo pacto, ut hæc temporalia tradendi prærogativa sit penes Magistratum Sæcularem, vel solùm, vel una cum aliis v. g. Episcopo loci, vel id probetur ex*

concordatis à sede Apostolica approbatis. In dubio autem, an præfata bona sint feudo subjecta, vel cum indicato onere, ac pacto attributa sint Ecclesiis, tollerari potest praxis investiendi per Sæculares si hæc sit immemorialis cum titulo ad minimum colorato, cui fama communis adstipuletur in quietâ possessione vel quasi, his seclusis in dubio bona Ecclesiarum censentur gaudere privilegio immunitatis C. Ecclesia S. Maria de Constit.

Et ratio ulterior est, quod accipiens investituram ab aliquo recognoscat possessionem temporalium ab eo dependere, atque adeò aliquam in eo supponat jurisdictionem, quâ Advocatus ut sic caret præsertim in personas Ecclesiasticas, & bona Ecclesiastica juxta Gaill. aliisque productus n. 409. Hinc nec consuetudine, postquam bona Ecclesiis liberè, & absolutè sunt donata, potest acquiri jurisdictio à potestate sæculari, cum consuetudo contra libertatem Ecclesiasticam nulla sit citatus Rambeck à n. 13. item à n. 20. reprobatur praxim sæcularis potestatis inventantis, & obsignantis bona Prælati, aut Parochi defuncti, cum nullo jure edoceri possit competentia ejusmodi juris obsignandi, ac inventandi, non feudali nec Avocatico ut proximè dictum, non jure territoriali, jurisdictio enim territorialis se non extendit ad Ecclesias Monasteria & horum bona.

473. Dico quarto cum conventiones legitimæ servandæ sint, omnia ea exercere possunt Advocati circa Ecclesias harumque bona, quæ sibi in limine foundationis cum consensu ordinariorum reservârunt, aut permissa sunt supremis Principibus tanquam supremis Advocatis,

vocatis, aliove titulo singularis præmi-
nentia aut titulo immemorialis possessionis.
Krimmer *h. t. n. 3143*. Sic Fridericus Im-
perator fundator Episcopatus Labacensis
omnem potestatem sibi tantum, suisque
hæredibus & ex certa scientia deputandis
in bona Episcopi, Canonicorum, Vica-
riorum, & homines, vel eorum colo-
nos specialiter reservavit exclusis Capita-
neis, Vice-Dominis, & alijs quibus-
cunque, ita habetur in foundationis litteris
§. *volumus quoque*: ac in Confirmatione
Privilegiorum facta à Ferdinando II.
apud Krimmer *n. 3138*. attestantem se le-
gisse in Originalibus.

Item ea quæ continentur in recessu
inter Leopoldum Cæsarem, & Archie-
piscopum Salisburgensem de anno 1671.
12. Novembris fundantur in immemo-
riali possessione Augustissimæ Austriacæ
Domus. In eodem recessu est resoluta
præcedentia Commissariorum Cæsareorum
præ Commissarijs Salisburgensibus etiam
Ecclesiasticis, quando hi cum illis pro-
cedunt cumulativè circa temporalia pro-
pter qualitatem personæ, quam præce-
dentiam habebant etiam Archi-Duces
Prostræ possidentes interioris Austriæ
Auvincias.

Hanc præcedentiam præcedebant
Advocati etiam inferiores seu privati,
sed eis non est attributa, uti Idem Au-
gustissimus 1674. 29. Aprilis resolvit,
sed ut illi in concursu commissariorum
Salisburgensium cedant istis, cum hac
tamen restrictione, ut si privati hi pa-
tronatus, ac Advocati aliquando redi-
rent ad Cæsarem hujus Commissarii in
omnibus præcederent.

474. Resolutioni huic inferiores
Ecclesiarum Advocati se subicere nole-

bant, tum quod Cæsarea resolutio non
sit publica, tum quod propter suum in-
teresse non sint auditi. Hinc supplica-
tum fuit eidem Augustissimo, ut in ijs
etiam locis publicaretur, adstringeren-
turque reliqui etiam Advocati deinceps
se accommodare factæ resolutioni. Exau-
divit preces Cæsar, mandavitque anno
1678. 12. Novemb. per decretum mis-
sum Excelso interioris Austriæ Regimi-
ni, & Camera Cæsareæ, ut in Diœcesi
Salisburgensi omnes privati Ecclesiarum
Advocati incunctanter illi se submittant,
atque ad eum ejusmodi Advocati, ubi cu-
mulativè procedunt in susceptione. Ra-
tionum, &c. Nullum jus habent præce-
dendi in sessione, vel subscriptione re-
spectu Ordinariorum aut Ecclesiastico-
rum Commissariorum. Hæc quæ ex re-
cessu inter Cæsarem & Archiepiscopum
relata sunt, legi possunt apud Krimmer *h.
t. à n. 3144*.

Ex dictis toto isto §. deduco eos
Advocatos privatos, qui exorbitant sub
prætextu Advocatiæ, exinde errare,
quod indefinitè, ac universaliter trahant
ad Advocatos ea, quæ Advocatis non ut
sic, sed specialibus comperunt ex aliquo
accidente: ut contingit, quando Advo-
cacia est associata incolatui *per n. 469*. vel
si in limine foundationis jus aliquod cum
consensu ordinarij fuit reservatum, aut
titulo immemorialis consuetudinis, aut
permissa sunt ab Ordinarijs supremis Ad-
vocatis.

475. Estne Advocato debitum ho-
norum? cujus mentio facta est in de-
scriptione Advocatiæ *n. 464*. Resp. cum
Martino Magero in *Advocacia Armata*
c. 14. à n. 179. *Protectoris officium esse*
gratuitum, proinde non habet jus ad

M m m 3

defen-

defensionis Salarium exigendum extra conventionem in fundatione ab Ordinario approbatam. Unde Bodinus apud cit. Magerum scribit quod *Principes, qui alios in clientelam suscipiunt, nihil præter dignitatis, ac verae laudis jucundissimos fructus sperare, sed clientes opibus, & auxiliis adversus hostium copias sine mercede tueri debent.* Imò Advocati Tutelares Ecclesiarum non solum jure communi, sed etiam speciali Pontificum, ac Imperatorum prohibentur pacisci de temporali mercede, uti probat cit. Magerus à n. 185. Licitum tamen esse honorarium, ubi consuetudo id introduxit, prout postmodum fuit introducta teste Krimer n. 3136.

Pro coronide materiae patronatus & Advocatiæ quaeritur quid sit census emigrationis (vulgò *Abfahrt-Geld* / in Austria superiori dicitur *Trey-Geld* / in civitatibus Romani Imperij & in Styria die *Nachsteuer*) an justus, à quibus, & quantas solvendus? De hoc distinctissime agit Bechmannus in suo *statutario verbo Abfahrt-Geld*. Speidelius vocat postremum discedentis tributum introductum in tota Germania, & Provinciae laudabili usu, aut jure municipali, sive statuto, quale in multis Imperij civitatibus vigere testatur Gaill. *Lib. 2. Observat. 36. n. 10.* ut civis volens deferere civitatem, domiciliumque alio transferre cogatur de omnibus bonis suis certam pecuniae summam civitati pensitare.

Resp. Igitur ad primum cum Andrea Crusio in jure suo sic definiente, quod sit potestas Domino Territorij, vel Magistratui civitatis, aut loci ex inve-

terata consuetudine competens tum circa bona subditorum Domicilij locum mutantium, tum circa hereditates à peregrinis heredibus aliunde transferendas, ita ut in hisce casibus tum Domicilij locum mutantibus, quam peregrini heredes ex bonis aliunde transferendis certam partem Territorij Domino aut Magistratui civitatis aut loci in reddendum exhibita protectionis, & imminuti ob discessum tributi.

Resp. Ad secundum esse justum ob inveteratam consuetudinem in tota Germania receptam: Dixi ob consuetudinem, quia vi præcisè clientelæ exigere non potest, ita Magerus c. 10. n. 207. quia imponere jus emigrationis definitum, est actus jurisdictionis, sed nulla competit Advocatis vi clientelæ præcisè jurisdictionis in clientes per num. 468. & sequent.

Resp. Ad tertium esse solvendum à mutantibus domicilium, seu cum mobilibus se transferentibus ad aliud Territorium. Ab hoc onere mulierum dos est immunis à censu emigrationis per Generale Rudolphi II. Imperatoris de Anno 1597. die 8. Maij. Præterea monet Bechmannus ex Ordinatione Excelsi Regiminis Interioris Austriae 7. Septembris, & 26. Novembris 1680. & prius ex Ordinatione Caesarea 12. Novembris Anno 1678. nullum incolam alicujus loci Caesarei teneri ad hunc censum, si de una Provincia hereditaria migret in aliam, aut hereditatem transferat. Hinc Domini territoriales etiam in Styria non possunt exigere censum emigrationis in casu, quod unus subditus se transferat ad Territorium alterius Domini,

ni, nisi ab immemoriali soleat solvi, aut ad minimum 32. annis fuerint in pacifica hujus juris possessione.

Resp. Ad quartum quantitatem hanc esse diversam pro divestitate locorum, nam alicubi est pars centesima,

vel quinquagesima, vel decima, ut in Styria, aut etiam quinta bonorum pars: & hæc, aut pars sexta in Styria est solvenda ab efferentibus exteris bona, unde debent jurare quantitatem acceptæ hereditatis. Ita Beckmann.

§. V. Dissertationis III. Articuli III.

Plura pacta bonis moribus repugnantia expenduntur

476. **O**Mnia pacta pietatis læsiva, bonisque moribus contraria referuntur ad pacta de materia impossibili, quia in jure habetur pro impossibili, quidquid sine peccato nequit impleri *L. filius 15. de conditionibus Instit.* qualia sunt omnia quæ ad delinquendum sollicitant, uti sunt, quibus injuriæ, doli, & cujusvis delicti primùm, committendi actio, vel accusatio remittitur *L. si unus 27. §. de pactis.* Spes enim immunitatis est vitiorum illecebra *L. contractus 23. ff. de R. J.* Dixi nondum deliquit: quia post delictum licet cum eo pacisci de non instituenda actione. *L. 27. §. pacta ff. de pactis,* nisi delictum vergat in damnum publicum, &c.

Dico primò in casu duorum litigantium super jure dubio Beneficij, nullus eorum licitè jure cedere potest sub conditione, ut cessionarius cedenti solvat expensas in litem, annuamvè pensionem constituat, quia est pactio Simoniaca, cedens enim remittit jus spirituale pro

temporali *C. cum pridem 4. de pact.* nisi interveniat Auctoritas Papæ, qui uti habetur in parte posteriore hujus Cap. potest indulgere aliquid temporale E. g. annuam pensionem, & provisionem de novo Beneficio.

Advertit August. Michel *tom. 2. p. 2. tract. 1. §. unico n. 25.* in curia liti ejusmodi non debere dicere, quod cedat sub pacto cum colligante inito, ut fiat expensarum in litem refusio, quia in priore *cit. c.* parte hujusmodi compositio velut pravam illicitæ pactiois speciem continens reprobat, ut indigna confirmatione, quæ petebatur, sed præcisè supplicare debet Pontifici, qui inspectâ justâ causâ cedentis necessitate sustentationis gravibus expensis in litem pacèque per cessionem stabilita, statuet id, quod pro ejus utili expedire judicavit.

Ex eodem principio est Simoniaca resignatio Beneficij eâ lege, ut resignatarius resignanti refundat expensas ab isto factas in Beneficij consecutione, si enim